

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 789/2022
19.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Гавриловић, адвокат из ..., против тужене „ББ“ ад Београд, чији је пуномоћник Милош Богдановић, адвокат из ..., одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 148/21 од 23.09.2021. године, у седници већа одржаној 19.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 148/21 од 23.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 110/21 од 18.06.2021. године, усвојен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се утврди да технологија за израду активне супстанце пивски квасац са органским везаним гвожђем као основном за израду финалног производа у виду препарата Олигогал Фе представља техничко унапређење тужиле АА из ..., што је тужена „ББ“ ад Београд дужна да призна. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж4 148/21 од 23.09.2021. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена наведена првостепена пресуда. Одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/2023) у вези члана 144. Закона о патентима („Службени гласник Републике Србије“ број 99/11 ... 66/2019), у границама прописаним чланом 408. ЗПП и утврдио да ревизија тужене није основана. У ситуацији када је редовна ревизија дозвољена, нема места позивању ревидента на члан 404. став 1. ЗПП.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју ревизија указује, није предвиђена као разлог за изјављивање ревизије, чланом 407. став 1. тачка 1 - 3 ЗПП. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене одредаба овог закона, па нема ни битне повреде из члана 374. став 1. овог закона. При доношењу побијане пресуде, другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, навео разлоге о битним чињеницама чија тачност није доведена у питање, оценио битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, те поступио у складу са одредбама члана 396. став 1. и 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код тужене у периоду од 16.04.1987. године до 01.04.2007. године. У току рада била је распоређена на пословима руководиоца лабораторије за биотехнологију у Центру за базне технологије од 01.07.2002. године, на послове директора Центра за базне технологије у Институту (анексом уговора о раду од 17.08.2005. године) и на послове вишег научног сарадника у лабораторији за биотехнологију у истом центру (анексом од 20.11.2006. године). У опису радних задатака тужиле, било је између осталог, креирање, планирање и активно учествовање у реализацији истраживачких и развојних програма истраживачко-развојних пројектних тимова. Идеја о увођењу новог базног производа - инактивисаног пивског квасца са Фе покренута је у децембру 1999. године у Институту у Лабораторији за биотехнологију. Након лабораторијских истраживања која су трајала током 2001. године, кренуо је полуиндустријски развој овог производа који је реализован до 2003. године, од јануара 2004. године до јуна 2006. године почела је фаза технолошког развоја производа у индустријским размерама и у овој фази је реализовано осам серија у статусу експерименталне производње. Тужила је као вођа тима руководила и радила на технологији аеробног гајења квасца и била аутор технологије и вођа пројекта који је отпочео на њену иницијативу у 2002. години. Након дефинисаних параметара производње у ЕП8 као основном за израду финалног производа у виду препарата Олигогал ФЕ, код тужене су уследиле три репродуктивне серије. Тужила је учествовала у изради последње серије ЕП8. Производња у индустријским размерама препарата Олигогал Фе резултирао је појавом тог препарата тужене на тржишту у 2008. години.

На основу вештачења од стране Технолошко-металуршког факултета је утврђено да технологија аеробног гајења квасца на подлози обогаћеној гвожђем представља унапређени производ у односу на пивски квасац који је споредан производ индустрије пива коме би било додато двовалентно гвожђе, да технологија аеробног гајења квасца на подлози обогаћеној гвожђем представља основу за израду финалног производа Олигогал Фе у коме поред активне супстанце постоје и други додаци који су стандардни за израду таблетираних производа а који не представљају основу за тај препарат, те да испуњава услове за техничко унапређење у време настанка и представља иновацију. Након шарже ЕП-8 на којој је тужила радила као вођа тима у развоју програма, код тужене није уследио нови развој основе за израду финалног производа у виду препарата Олигогал ФЕ. Тужена у спроведеном поступку није доказала да је производ Олигогал ФЕ заснован на технологији производа Олигал СЕ.

Тужила није доказала да је туженој поднела писани захтев за признавање техничког унапређења. Тужбу у овом поступку тужила је поднела 15.05.2009. године. Захтев за признање патента који је поднела 14.11.2002. године одбијен је решењем Завода за интелектуалну својину од 17.11.2010. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, пресудама нижестепених судова усвојен је тужбени захтев за утврђење да технологија за израду активне супстанце пивски квасац са органским везаним гвожђем као основом за израду финалног производа у виду препарата Олигогал ФЕ представља техничко унапређење тужиле. Оцењено је да тужила није преклудирала у праву на подношење тужбе, с обзиром да се у конкретном случају ради о тужби за утврђење својства проналазача, односно својства аутора техничког унапређења из члана 88. Закона о патентима („Службени лист СРЈ“ бр. 15/95, 35/95, 28/96), код које је изричито законом прописано да рок за подношење тужбе није ограничен. Применом члана 109. наведеног закона којим су прописани услови за постојање техничког унапређења, са упориштем на налазу и мишљењу вештака Технолошко-металуршког факултета, нижестепени судови су закључили да технологија за израду активне супстанце пивски квасац са органски везаним гвожђем као основом за израду финалног производа у виду препарата Олигогал ФЕ представља техничко унапређење тужиле и о томе дали разлоге засноване на утврђењу битних чињеница, насупрот којих тужена није доказала да су заправо постојале две линије развоја финалног производа Олигогал ФЕ, а на начин подобан да се то питање расправи у судском поступку, те о основаности захтева одлучили у складу са правилима о терету доказивања прописаним у члану 231. ЗПП. Пропуст доказне дужности тужене, насупрот доказне преклузије (члан 314. ЗПП), не може се отклонити на начин наведен у поступку по ванредном правном леку (саслушањем одређеног лица као сведока).

Неосновано се ревизијом тужене оспорава правилност примене материјалног права од стране нижестепених судова код оцене о основаности тужбеног захтева, наводима да је према изјашењу вештака технологија аеробног гајења квасца унапређени производ у односу на пивски квасац, али да та технологија није послужила као основа за финални производ Олигогал ФЕ, већ да је тужена за тај препарат користила пивски квасац из БИП-а и да технологија која се користила у производњи овог препарата није дело тужиле већ су аутори запослени код тужене који су и наведени у производној документацији, да ни вештачењем није потврђено да је поступак описан у патентној пријави тужиле коришћен у производној документацији, као и да не постоји техничко унапређење производа јер је производ Олигогал ФЕ био нов и није могао бити унапређен. Овим се у суштини понављају раније истицане тврдње које су биле предмет оцене нижестепених судова, а у суштини оспорава чињенично утврђење, оцена доказа и резултат расправљања. То, међутим, у поступку по ревизији није дозвољено. Одредбом члана 407. став 2. ЗПП је прописано да ревизија не може да се изјави због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, осим у случају из члана 403. став 2. овог закона, а побијана пресуда није донета применом наведене законске одредбе, па оспоравање утврђеног чињеничног стања и оцене доказа није дозвољено у ревизијском поступку. Предмет тужбеног захтева ограничен је на утврђење и дужност тужене да трпи утврђење да одређена технологија представља техничко унапређење тужиле као њеног аутора, којој се на тај начин према туженој пружа заштита права на ауторство, а не обухвата остваривање других права или потраживања.

Из изнетих разлога, наводи ревизије не могу довести до другачије оцене о основаности тужбеног захтева.

Код изнетог стања ствари, ревизијски суд прихвата разлоге другостепеног суда као потпуне и правилне и на њих упућује, налазећи да није потребно да детаљније образлаже пресуду, јер се тиме не био постигло ново тумачење права нити допринело ујединаченом тумачењу права, сагласно члану 414. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић